

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Úplné znění ke dni: 17. 12. 2013
Závaznost: všechny součásti VUT v Brně
Vydává: rektor
Zpracovává: Směrnici rektora č. 5/2012 ve znění Dodatku č. 1
Poznámka: Dodatek č. 1 zpracován do textu. Účinnost čl. 3 odst. 3 nastává k datu 1. března 2014.

ÚPLNÉ ZNĚNÍ SMĚRNICE REKTORA Č. 5/2012

NAKLÁDÁNÍ S PŘEDMĚTY CHRÁNĚNÝMI PODLE AUTORSKÉHO ZÁKONA A JEJICH KOMERCIALIZACE

Článek 1 Předmět a cíle úpravy

V návaznosti na článek 1 odst. 3 Směrnice rektora č. 25/2009 „Systém komercializace poznatků vědy a výzkumu na VUT v Brně“ tato směrnice upravuje zejména:

- a) práva a povinnosti VUT v Brně ve vztahu k zaměstnaneckým dílům,
- b) práva a povinnosti VUT v Brně ve vztahu ke školním dílům,
- c) povinnosti vedoucích zaměstnanců ve vztahu k zabezpečení řádného nakládání s autorskými díly,
- d) proces komercializace autorských děl na VUT v Brně,
- e) práva a povinnosti VUT v Brně ve vztahu k právům souvisejícím s právem autorským a ve vztahu k právům k databázi,
- f) postavení a působnost oddělení Útvar transferu technologií (dále v textu také jako „ÚTT“) v procesu komercializace autorských děl na VUT v Brně.

Uplatnění, ochrana a komercializace práv průmyslových (vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory apod.) jsou upraveny zvláštní vnitřní normou.¹

Článek 2 Definice některých pojmů

Práva autorská

Práva k autorským dílům.

¹ Směrnice rektora č. 1/2011 „Proces uplatnění, ochrany a komercializace práv průmyslového vlastnictví na VUT v Brně“.

Autor

Fyzická osoba, která dílo vytvořila sama nebo spolu s jinými.

Autorské dílo (dílo)²

Dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakémkoliv objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické, sborník (také např. časopis), dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka, počítačový program, je-li původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvorem, a databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvorem.

Školní dílo

Autorské dílo, které vytvořil student VUT v Brně ke splnění studijních povinností. Za studenta se považuje student bakalářského, magisterského a doktorského studijního programu. Jedná se zejména o práce diplomové, bakalářské, disertační, seminární a obdobné.

Zaměstnanecké dílo

Autorské dílo, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu k VUT v Brně. Pracovněprávním vztahem se rozumí vztah založený pracovní smlouvou, dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti.

Komerencializace

Vyhledávání možností komerčního využití autorského díla, zejména průzkum trhu, aktivní a pasivní nabízení díla možným uživatelům z aplikační sféry, vyjednávání podmínek užívání díla včetně stanovení ceny a právní ošetření tohoto užívání, zpravidla formou licenční smlouvy.

Článek 3 **Zaměstnanecké dílo**

1. Není-li sjednáno jinak, VUT v Brně vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k zaměstnaneckému dílu.³ Se svolením autora může VUT v Brně právo výkonu majetkových práv k zaměstnaneckému dílu postoupit třetí osobě.
2. Není-li sjednáno jinak, VUT v Brně může zejména:
 - a) zaměstnanecké dílo zveřejnit, upravit, zpracovat včetně překladu, spojit s jiným dílem, zařadit do díla souborného i uvádět na veřejnost pod svým jménem,
 - b) dokončit nehotové zaměstnanecké dílo pro případ, že autorův pracovněprávní vztah k VUT v Brně skončí dříve, než dílo dokončí, nebo budou existovat důvodné obavy, že zaměstnanec dílo nedokončí řádně nebo včas v souladu spotřebami VUT v Brně,
 - c) zaměstnanecké dílo užít,
 - d) poskytnout třetí osobě právo zaměstnanecké dílo užít na základě licenční smlouvy.
3. Osobou oprávněnou zastupovat VUT v Brně při výkonu majetkových práv autorských (včetně práva podepisovat v těchto vztazích za VUT v Brně) k těmto typům zaměstnaneckých děl:

² § 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

³ § 58 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

- a) díla určená pro publikaci v odborných časopisech⁴,
- b) díla určená pro publikaci ve sbornících z konferencí⁵

je jejich autor (v případě spoluautorství všichni spoluautoři společně a nerozdílně, pokud se spoluautoři nedohodnou jinak). Autoři jsou povinni se při výkonu majetkových práv autorských k těmto typům děl řídit účinnými právními předpisy, vnitřními předpisy a vnitřními normami VUT v Brně a postupovat s ohledem na jiné závazky VUT v Brně, zejména projektové.

- 4. Pokud VUT v Brně majetková práva k zaměstnaneckému dílu nevykonává vůbec nebo je vykonává nedostatečně, má autor právo požadovat, aby mu VUT v Brně za obvyklých podmínek udělilo licenci. VUT v Brně licenci udělí, pokud na straně VUT v Brně není dán závažný důvod k jejímu odmítnutí.

Článek 4

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

- 1. Vedoucí zaměstnanci jsou povinni sledovat vznik zaměstnaneckých děl na jimi řízených pracovištích a dbát, aby byla vůči nim řádně vykonávána majetková práva.
- 2. Vedoucí zaměstnanci jsou ve své působnosti povinni učinit opatření⁶ zabezpečující, aby bylo v jednotlivých případech nesporné, zda dílo vytvořené zaměstnancem je zaměstnaneckým dílem.
- 3. Vedoucí zaměstnanec je povinen opatřit souhlas autora s postoupením majetkových práv na třetí osobu, pokud pracoviště zhotovuje na základě objednávky třetí osoby počítačový program, databázi nebo kartografické dílo.

Článek 5

Školní dílo

- 1. Autorská práva ke školnímu dílu vykonává student, který je jeho autorem.
- 2. Není-li sjednáno jinak, může student své školní dílo užít nebo poskytnout třetí osobě licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy VUT v Brně. Jestliže autorovi školního díla vzniknou z užívání díla či poskytnutí licence příjmy, je VUT v Brně oprávněno požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložilo, přitom se přihlédne k výši výdělku, kterého užitím díla dosáhlo VUT v Brně.
- 3. VUT v Brně má právo užít školní dílo k výuce nebo ke své vlastní vnitřní potřebě, nikoliv za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, vždy je však nutné uvést jméno autora, název díla a pramen. Bez souhlasu autora nelze k výuce nebo vlastní vnitřní potřebě VUT v Brně užít počítačový program. Školní díla, jež jsou kvalifikačními pracemi (dissertační, diplomové, bakalářské práce), VUT v Brně nevýdělečně zveřejňuje prostřednictvím databáze kvalifikačních prací.⁷

⁴ Typ J z hodnocení RIV

⁵ Typ D z hodnocení RIV

⁶ Podle okolností zejména popisem pracovní náplně, písemným pokynem nebo zadáním úkolu.

⁷ § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

4. K užití, na které se nevztahuje předchozí věta, má VUT v Brně právo na uzavření licenční smlouvy za obvyklých podmínek. Odpírá-li autor bez závažného důvodu udělit VUT v Brně svolení k užívání jeho školního díla (poskytnout licenci), může se VUT v Brně domáhat u soudu, aby svým rozhodnutím nahradil chybějící projev vůle autora.

Článek 6

Komerencializace zaměstnaneckých děl

1. Komerencializaci zaměstnaneckých děl v první řadě zajišťují pracoviště, na nichž tato díla vznikla. ÚTT těmto pracovištím poskytuje metodickou podporu a může se na vyžádání podílet na jednotlivých krocích komerencializace.
2. Autor díla, vedoucí pracoviště, na němž dílo vzniklo nebo jimi pověřená osoba může nabídnout dílo ke komerencializaci prostřednictvím ÚTT.
3. Nabídka ke komerencializaci prostřednictvím ÚTT se podává na jednotném formuláři, jehož závaznou strukturu stanoví ÚTT. ÚTT provede formální kontrolu nabídky a pomůže odstranit případné nedostatky, poté přidělí nabídce evidenční číslo. Formulář nabídky přijímá a evidenci nabídek autorských děl vede ÚTT v listinné podobě nebo jiným způsobem znemožňujícím do záznamů provádět dodatečné zásahy (při splnění stanovené podmínky zejména elektronicky, včetně záznamu v informačním systému VUT v Brně).
4. Na základě nabídky ke komerencializaci vypracuje pověřený pracovník ÚTT posouzení komerčního potenciálu díla a předloží jej vedoucímu ÚTT společně s návrhem dalšího postupu.
5. Na základě posouzení komerčního potenciálu rozhodne vedoucí ÚTT o tom, zda ÚTT přistoupí ke komerencializaci nabídnutého díla. Komerencializaci díla provádí ÚTT prostřednictvím pověřených zaměstnanců nebo prostřednictvím externího dodavatele služeb způsobem přiměřeným charakteru díla a okolnostem případu.
6. Při komerencializaci zaměstnaneckého díla poskytuje autor potřebnou součinnost.

Článek 7

Odměňování autorů zaměstnaneckých děl

1. Autor zaměstnaneckého díla, s výjimkou autora databáze, má vůči VUT v Brně právo na přiměřenou odměnu v rozsahu dle tohoto článku.
2. Uzavře-li VUT v Brně na straně poskytovatele licenční smlouvu, jejímž předmětem bude poskytnutí souhlasu k využívání práv k zaměstnaneckému autorskému dílu nebo bude-li tento předmět práv využíván jiným způsobem, budou čisté výnosy VUT v Brně plynoucí z poskytnutí licence nebo jiného využívání tohoto předmětu rozdělovány mezi VUT v Brně a autora dle níže uvedených kritérií.

3.

TABULKA ROZDĚLENÍ VÝNOSŮ A ODMĚN ZA VYUŽITÍ			
Čistý výnos pro VUT v Brně (Kč)	Odměna z čistého výnosu pro autora v %	Odměna z čistého výnosu pro pracoviště, na kterém autor pracoval v době vytvoření díla (fakultní ústav nebo součást VUT v Brně)	Odměna z čistého výnosu pro patentový a licenční fond VUT v Brně a pro pracoviště ÚTT
Prvních 500.000 Kč	70 %	15 %	15 %
Nad 500.000 Kč	34 %	33 %	33 %

4. Čistými výnosy se rozumí rozdíl mezi příjmem z licencí nebo z jiného využívání a veškerými externími náklady spojenými s komercializací díla, zejména náklady na externí služby a analýzy (průzkum trhu, posudky odborníků apod.) a náklady na platby externím obchodníkům a brokerům. Za výnosy a za příjmy ve smyslu tohoto článku se nepovažuje institucionální podpora ani jiná veřejná podpora.
5. V případě, že bylo autorské dílo vytvořeno více spoluautory, odměna se mezi ně dělí dle míry, jakou se každý ze spoluautorů na vytvoření díla podílel, jinak rovným dílem.

Článek 8

Zvláštní ustanovení

V případech, kdy je VUT v Brně vykonavatelem práv souvisejících s právem autorským⁸, použijí se ustanovení této směrnice obdobně. V případech, kdy je VUT v Brně v postavení pořizovatele databáze⁹, použijí se ustanovení této směrnice přiměřeně.

Článek 9

Závěrečná ustanovení

1. Výkladem jednotlivých ustanovení této směrnice je pověřen ÚTT.
2. Směrnice rektora č. 3/2010 „Proces komercializace software na VUT v Brně“ se ruší. Rozhodnutí rektora č. 24/2010 „Rozdělení výnosů z komercializace software na VUT v Brně“ se ruší.
3. Tato směrnice nabývá účinnosti dnem vydání.

Prof. Ing. Karel Rais, CSc., MBA, dr. h. c.

⁸ Hlava II zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

⁹ Hlava III zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

